

FIȘA DISCIPLINEI
Metodologia restaurării picturii murale și documentație de restaurare III
anul universitar 2025 – 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Artă sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Metodologia restaurării picturii murale și documentație de restaurare III (C+ S)		2.2. Cod disciplină		OLR3055	
2.3. Titularul/suplinitorul de curs			Asist. Univ. Dr. Victoria Grădinar				
2.4. Titularul/suplinitorul de seminar			Asist. Univ. Dr. Victoria Grădinar				
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	VP	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat(ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					9
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
3.5.3. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					27
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					58
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					58
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Teoria generală a restaurării
4.2. De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	<i>Sală dotată cu tablă, videoproiector, laptop, mobilier specializat, instrumentar specific și materiale pentru restaurare.</i>
5.2. De desfășurarea a seminarului/ laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, videoproiector, laptop, mobilier specializat, instrumentar specific și materiale pentru restaurare.</i>

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/ esențiale	- Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare, cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclesială și conservării - restaurării acesteia - Identificarea, analiza, explicarea, implementarea și reprezentarea iconografică a subiectelor teologice și a elementelor de limbaj plastic (grafic și cromatic) folosite în elaborarea artefactelor și a imaginii vizuale - Soluționarea problemelor de ambientare a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile); identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclesial - Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale) - Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora - Consiliere profesională și de integrare socială
Competențe transversale	- Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă - Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă - Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea și identificarea de către studenți a principalelor tipuri de degradări ale picturii murale, precum și a operațiunilor de restaurare. În urma exersării aptitudinii studenților de a lua decizii corecte în perspectiva restaurării, aceștia vor putea stabili diagnosticul și tratamentul optim de restaurare.
7.2 Obiectivele specifice	- Dezvoltarea abilităților practice necesare efectuării operațiunilor specifice restaurării picturii murale. - Dezvoltarea abilităților argumentative.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Îndepărtarea chiturilor și reparațiilor vechi necorespunzătoare la picturi murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
2. Tivirea marginilor lacunelor profunde ale stratului suport la picturi murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
3. Chituirea lacunelor stratului suport în profunzime, la nivelul <i>arriccio</i> , pentru picturi murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
4. Chituirea lacunelor stratului suport la suprafață, la nivelul <i>intonaco</i> , la picturile murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
5. Chituirea fisurilor și obturarea orificiilor de injectare la picturile murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
6. Preparația chituirilor în cazul restaurării picturii murale în tehnici <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
7. Consolidarea peliculei de culoare în cazul picturilor murale în tehnica <i>a secco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
8. Integrarea cromatică a uzurilor stratului pictural în metoda <i>velatura</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
9. Integrarea cromatică a lacunelor stratului pictural în metoda <i>ritocco</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
10. Integrarea cromatică a chituirilor stratului pictural în metoda <i>tratteggio</i>	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
11. Fixarea integrărilor cromatice	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
12. Tratamentul estetic al lacunelor neintegrabile	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
13. Aplicarea stratului final de protecție a integrărilor	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
14. Documentația scrisă de restaurare. Releveul intervențiilor de restaurare. Instrucțiunile de urmărire a comportamentului în timp a picturii restaurate	Prelegere, expunere de material didactic, lucrare demonstrativă.	1 oră fizică
8.2. Seminar		
1. Îndepărtarea chiturilor și reparațiilor vechi necorespunzătoare	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice

2. Tivirea marginilor lacunelor profunde ale stratului suport	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
3. Chituirea lacunelor stratului suport în profunzime, la nivelul <i>arriccio</i>	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
4. Chituirea lacunelor stratului suport la suprafață, la nivelul <i>intonaco</i>	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
5. Chituirea fisurilor și obturarea orificiilor de injectare	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
6. Preparația chituirilor în cazul restaurării picturii murale în tehnica uleiului	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
7. Vernisarea intermediară, în cazul restaurării picturii murale în tehnica uleiului	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
8. Integrarea cromatică a uzurilor stratului pictural în metoda <i>velatura</i>	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
9. Integrarea cromatică a lacunelor stratului pictural în metoda <i>ritocco</i>	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
10. Integrarea cromatică a chituirilor stratului pictural în metoda <i>tratteggio</i>	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
11. Fixarea integrărilor cromatice	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
12. Tratamentul estetic al lacunelor neintegrabile	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
13. Vernisarea finală, în cazul restaurării picturii murale în tehnica uleiului	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice
14. Documentația scrisă de restaurare. Releveul intervențiilor de restaurare. Instrucțiunile de urmărire a comportamentului în timp a picturii restaurate	Dialog, analiza cursului, lucrări aplicative.	2 ore fizice

Bibliografie generală

BOLDURA, Oliviu, *Pictura murală din nordul Moldovei. Modificări estetice și restaurare*, Ed. ACS, București, 2013.

BRANDI, Cesare, *Teoria restaurării*, Ed. Meridiane, București, 1996.

ISTUDOR, Ioan, *Noțiuni de chimia picturii*, ediția a II-a, Daim Publishing House, București, 2007.

LĂZĂRESCU, Liviu, *Pictura în ulei*, Ed. Sigma Plus, Deva, 1996.

MELNICIUC-PUICĂ, Nicoleta – *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, ETP Tehnopress, Iași, 2001.

MOLDOVEANU, Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2010.

MORA, Paolo și Laura, PHILIPPOT, Paul, *Conservarea picturilor murale*, Ed. Meridiane, București, 1986.

SANDU, Ion, *Deteriorarea și degradarea bunurilor de patrimoniu cultural. Bunuri din materiale organice*, vol. II, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2008.

SĂNDULESCU-VERNA, Constantin, *Materialele și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiile de caz și lucrările practice se efectuează conform principiilor restaurării științifice și metodologiei avizate.

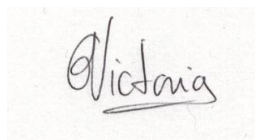
10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Examen practic	20%
		Examen oral	20%
	Activitate la curs	Verificarea prezenței și a implicării în activitățile semestriale	30%
10.5 Seminar/laborator	Activitate la seminar	Verificarea calității lucrărilor de seminar realizate pe parcursul semestrului	20%
		Verificarea calității documentației de restaurare elaborată pe parcursul semestrului	10%
10.6 Standard minim de performanță: Cunoașterea principalelor tipuri de degradări ale picturii murale și a operațiunilor specifice de restaurare.			

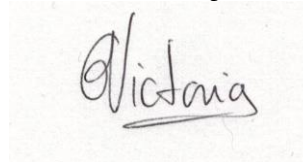
Data completării

Semnătura titularului/suplinitorului de curs

29. 03. 2025

Semnătura titularului/suplinitorului de seminar

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

17.04.2025

